

Dr. A. Cachet

Aan:

de Commissaris van de Koningin in de Provincie Zuid Holland,
de heer J. Franssen

14 november 2012

Geachte heer Franssen,

In het advies dat we als begeleidingscommissie eerder uitbrachten over het door onderzoekers van Berenschot uitgevoerde 'Feitenonderzoek naar de rol van burgemeester Verkerk in de Gondelaffaire' vroegen we ook uw aandacht voor de context waarbinnen de bevindingen van de onderzoekers geplaatst moeten worden. We spraken in dat verband onze zorg uit over " het beeld van de Delftse politiek-bestuurlijke cultuur dat daaruit naar voren komt".

Omdat het onderzoek van Berenschot geen betrekking had op de Delftse politiek-bestuurlijke cultuur als zodanig willen we in deze brief, kort een nadere onderbouwing van onze zorg geven, geheel los dus van het onderzoek en ons advies over het onderzoek.

Wij doen dat vanuit onze praktische ervaring met lokaal bestuur, onze theoretische kennis op dat terrein en in de allereerste plaats vanuit onze oprechte behoefte om, samen met u, bij te dragen aan het oplossen van lang slepende problemen binnen politiek en bestuur in Delft. Onze indrukken zijn niet meer dan dat: indrukken. Ze komen ook geheel en al voor onze rekening. Wij zijn ons er ook van bewust dat de gondelaffaire – de basis voor onze indrukken - maar *een* onderdeel van het functioneren van politiek en bestuur in Delft is.

Onze indruk is dat politiek en bestuur in Delft slecht in staat zijn een lang slepend probleem als de gondelaffaire op te lossen omdat een adequate vertrouwensbasis tussen raadsleden onderling en tussen raad en college ontbreekt of te zwak is.

Binnen een sterk verdeelde raad lijken de onderlinge verhoudingen meer dan eens slecht. Dat blijkt onder meer uit de weinig positieve wijze waarop men elkaar – en het college – ook buiten de raadszaal, op websites, blogs en andere social media bejegt. Zeker in de nieuwe media die de Delftse politiek volgen en begeleiden lijkt wantrouwen gangbaarder dan vertrouwen; dat geldt ook of misschien wel juist voor sites etc. die direct aan sommige politieke partijen gelieerd zijn.

Politieke verdeeldheid – een groot aantal fracties, mede door afsplitsingen in het verleden - en minder goede persoonlijke verhoudingen binnen de raad en tussen raad en college lijken er ook aan bij te dragen dat het college soms aarzelt om zelf initiatief te nemen, als er iets niet goed gaat.

Een concreet voorbeeld daarvan vormt het feit dat het college passief reageerde op aanzwellende kritiek op het zg. interne rapport uit de beginfase van de gondelaffaire.

Het college legt de vraag of er alsnog een onafhankelijk onderzoek moest komen nadrukkelijk bij de raad neer. Men heeft de kritiek op het interne rapport wel gehoord, maar durft daar kennelijk niet zelf conclusies aan te verbinden. De raad acht nader, extern, onderzoek vervolgens in meerderheid niet nodig.

Opvallend in de hele casus gondelaffaire is ook de ongekeerde mate waarin de zaak gejuridiseerd is. Van meet af aan doen betrokkenen een beroep op de rechter of dreigen op zijn minst dat te doen. Als algemeen bekend wordt dat er opnames bestaan van gesprekken van toenmalig wethouder Baljé wordt, bijvoorbeeld, meteen een juridische procedure gestart om dat materiaal in handen te krijgen. De weg van overleg en overreding lijkt niet eens geprobeerd te zijn.

Het feit dat in de jaren daarna zo velen een beroep op de rechter doen – zowel in de strafrechtelijke als de civielrechtelijke sfeer – lijkt er op te duiden dat men weinig vertrouwen heeft in het alternatief: politiek-bestuurlijke probleemoplossing. Het leidt tot een ons inziens uiterst zorgelijke situatie, waarin ondermeer een (oud)wethouder tegen een raadlid procedeert en dat raadslid een civiele claim tegen zijn eigen gemeente aanhangig maakt. Het gaat ons daarbij niet om wie gelijk krijgt of gelijk heeft. Het pure feit dat dergelijke juridische procedures binnen één en hetzelfde politiek-bestuurlijke systeem gedurende vele jaren gevoerd worden, vinden wij uiterst verontrustend. Op vertrouwen in andere, politiek-bestuurlijke, probleemoplossing lijkt het in ieder geval niet te wijzen.

Soms krijgen wij ook de indruk dat reacties op wat mensen in debatten en discussies inbrengen niet in de eerste plaats door de inhoud van hun betoog wordt bepaald, maar eerder door wat ze in het verleden ooit gezegd of gedaan hebben. Beeldvorming over en weer blijkt erg hardnekkig te zijn.

De gedeeltelijke ineffectiviteit van de politiek-bestuurlijke probleemoplossing in Delft wordt zeker ook onderstreept door het feit dat het tot nu toe niet gelukt is de gondelaffaire tot een effectieve afronding te brengen. Telkens weer, gedurende de afgelopen ruim zeven jaar, steekt de zaak weer de kop op. Wij hebben niet alleen de indruk dat dat slecht is voor het besturen van de gemeente Delft. We hebben ook de indruk gekregen dat menig betrokkene zich daar, begrijpelijkerwijs, ongelukkig bij voelt. Dat zou tegelijkertijd misschien ook een voorzet kunnen vormen voor een echte afsluiting van de gondelaffaire en voor een doorstart in positieve zin van politiek en bestuur in Delft.

Wij hopen oprecht dat het rapport van Berenschot en deze brief daar een bijdrage aan kunnen leveren.

Met vriendelijke groet, de leden van de begeleidingscommissie,
Lex Cachet, Harry Daemen en Michel Marijnen

Namens deze, Lex Cachet, voorzitter

